

Выходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы (кромѣ рускихъ сюль) о 4-й год. попол. Литер. додатокъ „Бібліотека найзnam. повѣстей“ виходить по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и послѣднаго днія кожного мѣсяця.

Редакція, адміністрація і експедиція підъ Ч. 44 улица Галицка.

Всѣ листы, посылки и рекламації належить пересыпать

подъ адресомъ: редакція и адміністрація „Дѣла“ Ч. 44 ул.

Галицка.

Рукописи не возвращаются только на попереднє застереженіе.

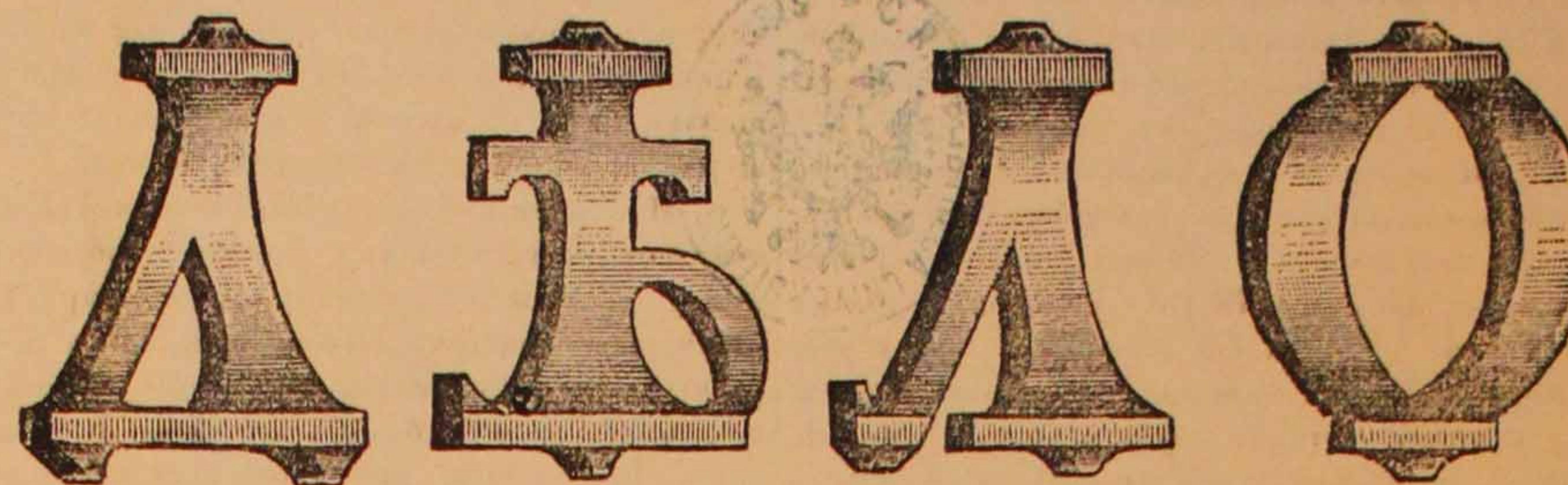
Поодиноке число стоять 12 кр. а. в.

Оголошенія приймаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣдь одновременно початкомъ.

Рекламації неопечатаній вѣлький бѣдь порта.

Предплату належить пересыпать франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Адміністрації часописи „Дѣло“

ул. Галицка, Ч. 44.

ЗАПРОСИНИ ДО ПРЕДПЛАТЫ на рокъ 1884.

Съ новымъ 1884 рокомъ розпочинаємо п'ятій рокъ видалиництва „Дѣла“. Съ пополненными силами, съ надѣю на дальший успѣхъ нашої працѣ на народній нивѣ, съ повною вѣрою въ громадну моральну и матеріальну підмогу зъ сторони всѣхъ нашихъ П. Т. Родимцевъ — піднимаемо дальшихъ трудовъ для добра нашої Руси.

„Дѣло“ и „Бібліотека найзnam. повѣстей“ будуть виходити въ р. 1884 въ такомъ самому объемѣ и въ такої же порѣ, якъ сего року. „Дѣло“ що вторника, четверга и суботы, а „Бібліотека“ два разы въ мѣсяць кожного 15-го и послѣднаго по 2 аркушѣ друку.

Предплату на „Дѣло“ виносить на рокъ 12 зр., на пѣвъ року 6 зр., на чверть року 3 зр., на мѣсяць 1 зр. Предплату на „Бібліотеку найзnam. повѣстей“ виносить: на рокъ 5 зр., на пѣвъ року 2 зр. 50 кр., на чверть року 1 зр. 25 кр. Предплатники „Дѣла“ платять за „Бібліотеку найзnam. пов.“ на рокъ лиши 4 зр., на пѣвъ року 2 зр., на чверть року 1 зр.

Для Россії предплата „Дѣла“ виносить на цѣлый рокъ 12 рублівъ, на пѣвъ року 6 рубл., на чверть року 3 рубл. На „Дѣло“ вразъ съ „Бібліотекою“ на рокъ 16 рубл., на пѣвъ року 8 рубл., на чверть року 4 рубл. На саму „Бібліотеку“ на рокъ 5 рубл., на пѣвъ року 2 рубл. 50 коп.

Новоприступаючій Предплатники „Бібліотеки найзnam. пов.“ достануть даромъ початокъ славної повѣсти Маврія Іокая „Золотий чоловѣкъ“, котра зачине печататись ще сего року.

Предплату слѣдує пересыпать (найдобѣднѣше переказомъ почтовымъ) до „Адміністрації Дѣла во Львовѣ“.

При письменномъ замовленію „Дѣла“ або „Бібліотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого має часопись посыпаться и часъ сплаты належної предплаты.

Рѣвножъ просимо всѣхъ Вс. нашихъ Предплатниковъ, у которыхъ маємо ще залегти, що чимъ скорше ихъ надобили, бо съ кінцемъ року редакція мусить виробити всѣ свои рахунки.

Редакція и Адміністрація „Дѣла“. ул. Галицка ч. 44.

Комитетъ консисторіальний гр. к. митрополичіи Архідієцезії Львівської, маючи виготовити предложенія на отбутися маючій зборъ отпоручниківъ священства Архідієцезії въ справѣ конгресу, въ котрого обрадахъ пріймуть участъ такожъ делегати зъ Перемиської Дієцезії, — и хотачи вивязатися съ цѣлою совѣтностю и основностю зъ вложеною на него обовязку, а маючи такъ мало часу до розпорядимості, упрашає умільно Всечестивихъ отцівъ душпастирівъ обохъ Дієцезій о безпроволочне надобланье вѣдомості, якъ високо вимѣреній зѣставъ податокъ грунтовий въ кождомъ приходѣ, на руки Високопреподобного О. Архідіакона дра Юліана Пешела у Львовѣ.

Всѣ рускій газеты упрашаються о повтореніе сеї отзовъ въ найближшомъ числѣ. А додатково упрашаються, що бѣть тыхъ священиківъ, до котрьхъ жадній рускій часописи не доходить, ласкаво туго вѣдомостъ засягнути и подали ихъ добрій сусѣди.

Руска жертвоволюбість.

Одною зъ першихъ и свѣтливихъ честотъ галицко-русского народа въ загалѣ, а рускої интелигентнії суспільності въ особенности, есть — жертвоволюбість, яка даєся наглядно бачити все и всюда, где іде о добро публичне, загально-руске. Не можна сказать, що и у другихъ народовъ не было тої внесеної честоты и що она не заслугувала на наше признанье, — але наша жертвоволюбість есть тымъ внесеною и тымъ більше заслугує на признанье а навѣть на підівъ, що мы находимо въ винятковому положеніи, що мы народъ дуже убогій въ средставіи матеріальній, що у насъ нема аїв маючи шляхти аїв капиталистівъ, але всѣ мы більше-меніе рѣвно убогій. А прецѣ бѣть часу нашого народного отродженія колько то мы вже жертвъ зложили на народній жертвеникіу!

Не говоримо вже про нашу жертвоволюбість на таке дѣло, що яко видимій памятникъ буде пригадувати нашимъ потомкамъ бѣть рода въ родъ своїхъ патріотичныхъ предківъ, — про величавій „Домъ Народный“. Жертвоволюбість наша далеко більше проявляється досадно въ такихъ дѣлахъ народнихъ, котрі не погищать по насть видимихъ памятниківъ зъ каменя и металю, але погищать по насть

безчисленній слѣди нашего народолюбія въ выхопахъ нашою жертвоволюбістю поколѣніяхъ, — въ тыхъ тысячахъ убогихъ молодїжі, котрьми мы даемо можність розвиватися въ науцѣ и въ патріотизмѣ рускому на службу народниу, котрьхъ приготовуємо на борцівъ за долю Руси, — за красну долю, якъ єї юні маємо!

Організація виховання молодого поколѣння нашого въ рускихъ бурсахъ — була бѣть самого початку нашого отродженія одною зъ головныхъ точокъ нашої народної програми, а съ ходомъ часу, съ постепеннымъ зростомъ убожества нашого народа а черезъ тоє и съ зменюваньемъ фреквенції рускихъ дѣтей въ середніхъ школахъ — точка тайї нашей програми набрала ще тымъ більшої ваги.

Нинѣ вже съ гордостю можемо глядѣти на дѣло рукъ нашихъ, на плоды працѣ нашої — на тїхъ бурсы, що въ многихъ вже мѣстахъ дають пріютъ громадкамъ убогихъ и охочо до науки молодїжі нашої, помагають зростови нашей интелигенції народної, підготовлюють молоде поколѣння до патріотичної дѣяльності для добра и на славу Руси! Але въ гдяжихъ мѣсцяхъ наші патріоти доперва до половины довели спасеніе дѣло народне — и до открытия бурсъ рускихъ съ кождымъ рокомъ буде що-разъ більше взмагатися въ силу. Се дѣло таке, що при тїмъ не можна остановитися; тутъ треба що-разъ нового поступу и поступу. Намъ треба цѣлымъ запасомъ нашей сили піддержувати существою вже бурсы а допомагати открытию и засновуванню новихъ, — намъ треба творити свою руско-народну интелигенцію, треба густо засѣяти нею цѣлый нашій край широкій, що не заливали его и не опановували ще більше чужинців..

Подносимо нинѣ се важнѣ дѣло для того, що тымъ більшу звернути увагу нашихъ патріотичнихъ Родимцевъ на тїхъ отзовы —

Предплата на „Дѣло“ для Австрії:	для Россії:
на цѣлый рокъ	12 зр. на цѣлый рокъ . . . . .
на пѣвъ року	6 зр. на пѣвъ року . . . . .
на чверть року	3 зр. на чверть року . . . . .
въ дол. „Бібліотеки“:	въ дол. „Бібліотеки“:
на цѣлый рокъ	16 зр. на цѣлый рокъ . . . . .
на пѣвъ року	8 зр. на пѣвъ року . . . . .
на чверть року	4 зр. на чверть року . . . . .
на саму додатокъ:	на саму додатокъ:
на цѣлый рокъ	15 зр.
на пѣвъ року	7 50 зр.
на чверть року	8 75 зр.
въ дол. „Бібліотеки“:	на саму додатокъ:
на цѣлый рокъ	19 зр. на цѣлый рокъ . . . . .

Для Западної, окрім Россії:	
на цѣлый рокъ	15 зр.
на пѣвъ року	7 50 зр.
на чверть року	8 75 зр.

на саму додатокъ:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

на цѣлый рокъ . . . . .

на пѣвъ року . . . . .

на чверть року . . . . .

въ дол. „Бібліотеки“:

столько физично и духовно развитый и здобувъ себѣ въ школахъ нормальныхъ только вѣдомостей, сколько потребно для побирана наукъ въ школахъ середныхъ, — але надо ще стались костюмъ неизгода мѣжъ учительствомъ школъ народныхъ та нормальныхъ, а учительствомъ гимназіальномъ. Особливо въ нашій Галичинѣ розвелись тѣ споры та свары, въ обохъ сторнѣ пристрастнѣ и въ обохъ сторнѣ лихо мотивованій, але за то завзятій — правдивый образъ середновѣковыхъ споровъ мѣжъ цехами о границѣ компетенції н. пр. ковала а слюсаря, суконника а кравца и т. д. На вѣвадахъ педагогичныхъ въ Коломыи, Krakowѣ, Стрѣлю и др. велися тѣ споры съ особливымъ завзятіемъ. Учителъ народныхъ школъ уважали вступніи испытыванія въ школахъ середнихъ якимъ votum недовѣрія для своиї здѣбності и прапорѣ склонювались подати петицію въ министерство о знесеніе тихъ испытываній. За то учителъ гимназіальний стояли за испытываніями вступніми, и домагались толькъ таксы отъ кожного испытованого, щобъ не мусѣли за дармо трудитися надъ тими испытываніями.

Розумѣється, що при знаннії галицькому „шлендрянії“ въ тихъ кругахъ до подання петиції и головно до зборання матеріалу статистичного для належного умотивовання такої петиції не прійшло, хочъ матеріалу такого въ протоколахъ екзаменаційныхъ кождої низшої и середної школы лежить велика сила. Такъ то у насъ все дѣється, що поки намъ не прійде въ Вѣднія наказъ — подумати о рѣчахъ, котрѣ нашеї самихъ безпосередно дотыкають, поти мы и не зберемось на бѣту о нихъ подумати, и будемо терпеливо довгій лѣтъ зносити хочъ бы й найбѣльшу недогоду, щобъ толькъ не завдавати себѣ труду — подумати надъ єи усуненiemъ.

Правда и то, що обѣжникъ министра просвѣти австрійской, бар. Конрада, крѣмъ самого формального порушення дѣла испытыванія вступніи не мѣстить въ собѣ зовсѣмъ нѣчого такого, що моглобы дати ему якъ небудь принципіальне, реформове значеніе. Виглядає бѣль радше на простий канцелярійный ургенсъ, пригадуючій компетентнімъ властямъ справы бѣль давна обговорюваній и жадаючій на нихъ оречення, — нѣжъ на якій поважній проектъ до реформы. Ось головна основа его содержання: Панъ министръ вавзыває рады школъ краївъ, щобъ на підставѣ здобутого досвѣду, або въ рѣчѣ потребы по выслушанню гадокъ учительскихъ гремій основно застанилися надъ справою вступніи испытыванії, а особливо щобъ высказалися о тѣмѣ: 1) чи булобы отповѣднимъ въ гимназіяхъ — а где тому не супротивляється устава країза, то и въ школахъ реальнихъ — зовсѣмъ знести вступніи испытыванії, а задержати ихъ толькъ въ случаїхъ означенихъ организаційнихъ начеркомъ для гимназії, або 2) чи не належалобы оставити до волѣ греміїмъ учительскимъ тихъ закладовъ, щобъ отповѣдно до мѣщевихъ обставинъ принимали учениківъ будто за вступніми испытываніями, будь такожъ на підставѣ снѣдоцѣтвъ винесено.

Та толко що замѣтъ сойму польського народового въ жовтнію 1848 р. прійшли барікады и неизбѣжне за ними бомбардуваніе Львова. И тогда крики на Русинѣ не унялися, отъ хочъ бы въ причини того факту, що Гаммерштайнъ заборонивъ выдаванье (на акієй часъ) бѣльшої части польскихъ газетъ, фанатизуючихъ публику, а не заборонювати рускої „Зорї галицької“, котра бѣль самого початку держалася дороги легальної, хочъ и далеко отъ всякої сервилизації.

Що свѣтлій и розумній Русинъ въ 1848 роцѣ и піднѣтіше підчасте октройованої конституції въ 4 марта 1849 року и підчасте слѣдувавши за тимъ (бѣль 1851 р.) бюрократичної реакції далекій були бѣль надто рожевихъ надѣй на правительство и бѣль слѣпого ему піддягана, на се мы подали вже одинъ цѣкавый доказъ въ письмѣ Гинилевича въ Праги, опублікованому въ чч. 61 и 62 сегордніого „Дѣла“. Другій, не менше цѣкавый доказъ мы хочемо подати нынѣ читателямъ „Дѣла“. Єсть се невеличкій стишокъ пок. Луки Данкевича (въ Ракова), писаний, здѣсь, въ 1851 або 1852 роцѣ, отже вже підѣль часъ реакції, и для тогого доси не публікований. Лука Данкевичъ, смиренный сельскій священикъ, належавъ до талантливішихъ и тверезо мыслючихъ представителівъ нашого народного отродження. Онъ бувъ мало що не одинокимъ рускимъ писменникомъ, котрій підѣль часъ панчиши поважився скавати панамъ греку правду, предста-

вихъ въ школѣ народныхъ, або въ конці 3) чи маєши и на дальше, такъ якъ и доси, принимати учениківъ толькъ за вступнімъ испытываніемъ до школѣ середнихъ.

Выдаючи сей обѣжникъ, п. министеръ покликає на виказы испытыванія вступніми, котрій ведутся після министеріального розпорядження ще бѣль 1878 року и котрій по думцѣ министра повинній бѣль вже виробити у властей школъ народныхъ и середнихъ належне переконанье о тѣмъ, чи испытыванія вступніи суть потребній, чи нѣ. Жаль, що п. министеръ въ своїмъ обѣжнику не натянувъ, якъ властиво переконанье виробляють тѣ виказы. Адже жъ министерство просвѣти, маючи передъ очима всѣ виказы всѣхъ краївъ держави, найлекше могло виробити себѣ найлѣпшій и найширшій поглядъ на те дѣло, а маючи свій поглядъ, не потребувалобы въ такомъ разѣ запитувати о думку рады школъ народныхъ, въ которыхъ кожда въ найлѣпшому разѣ може дати ему таку бѣль повѣдь, якъ виплыває въ виказахъ школъ находящихся въ єи районѣ.

А коли вже дѣло пішло на таку дорогу, то намъ здається, що не бѣль рѣчи буде ту дати вираїти одному жаданю, котре бѣль давна занимавъ широкі круги нашої інтелигенції, але, о колько намъ здається, не було ще доси висказане въ досить категоричній формѣ. Маємо ти на думцѣ наше Товариство педагогичне, завязане ще передъ трема роками, а не проявляюче доси нѣякої дѣяльності. Отожъ намъ здається, що теперъ, коли само министерство звертається до властей школъ народнихъ що запитаньемъ о справахъ школъ народнихъ, пора була бѣль и нашому Товариству педагогичному піднести голосъ, и хочъ непрошеному, показати ясно, цифрово докладний образъ нашого школъництва якъ народного та середнього, а попередъ всего виснити положеніе рускої народности въ школахъ всѣхъ Галичини. Початокъ до такої прапорѣ передъ колькомъ лѣтами зробленій вже ще великимъ трудомъ и ще великомъ талантомъ однімъ приватнимъ чоловѣкомъ, — пок. Володимиромъ Навроцкимъ. Кто зважить велику бѣдність и недокладність матеріалу, якимъ розпоряджавъ пок. Навроцкій, а въ другої сто рони велику бѣструту єго критики, оглядинѣсть викодовъ и яснѣсть та категоричність самихъ здобротківъ єго прапорѣ, той мусить набрати дуже високого поняття о спосѣбностяхъ и совѣтності нашого нѣтожалуваного статистика, а въ другої боку мусить забажати, щобъ прапорѣ якъ розпочата, була якъ найскоріше поновлена съ богатшимъ запасомъ матеріалу и розширенна такожъ на середній и прочі школи. Думаемо, що наше Товариство педагогичне, скла даючися переважно въ людей фаховихъ и по важнихъ, повинно бѣль вдобутися на разѣ хочъ бы на збораннѣ докладного матеріалу статистичного про нашу школу. Той матеріалъ, упорядкований и оброблений науково, мѣгъ бѣль статися основою основного пропамятного письма, въ котрому Товариство педагогичне повинно бѣль не толькъ

нашимъ властямъ школънимъ, не толькъ міністерству просвѣти австрійской, але и цѣлѣй Европѣ ad oculos показати положеніе нашого школъництва въ загалѣ, а нашої народности въ галицькихъ школахъ въ особенности.

Мы вачуємо, що мѣжъ членами „Етнографично-статистичного Кружка“ поднесено думку — уложити докладний квестіонаръ, относячійся до нашихъ школъ народныхъ и середнихъ, — квестіонаръ, котрій бѣль обнимавъ все, що тається школъ, учителівъ и учениківъ. Намъ здається, що отложивши всяку високомѣрність, Товариство педагогичне могло бѣль покористувати прадцею „Кружка етнографично-статистичного“ и завважати єго до якъ найскоршого викличеня проектованого квестіонара. Переглянувшись и зректифікувавши тую працю, где бѣль того було треба, можна бѣль розблати до всѣхъ школъ всѣхъ Галичини съ просьбою о висловненіе табличокъ цифрами и о всякихъ потребній нотатки. Здається, що просьба Товариства, вложеної въ таєтъ поважніхъ людей, не отмовила бѣль жадна школа всѣхъ Галичини, хочъ бы и якъ ultra-польска, — а въ такомъ разѣ наше Товариство педагогичне зробило бѣль велику прислугу и галицькому школъництву и цѣлому рускому народові. Ко бѣль лиши слова нашї не були голосомъ вонючого во пустыни!

мѣжъ самими революціонерами викликати великий пострахъ. Таки дѣяльнотіи Г. П. Судейкина не могла не викликати мѣжъ революціонерами мести, котрої бѣль и упавъ жертвою.

Убитий мавъ 30 лѣтъ, але мимо того мавъ вже бути сивий; вросту бувъ дуже великого и бувъ дуже сильний. Въ службѣ своїй бѣль часто перебирається и носивъ на собѣ панцируючою сорочку; Єго звали до дому на Невскому проспектѣ здається що 5 год., по полуночи, где пересидѣть до півночії. Після одного поголоски мавъ єго заколоти революціонери штилетомъ, щобъ другон мавъ дѣстати насампередъ сильний ударъ желѣзнимъ дручкомъ по головѣ, а потому добили єго кулю з револювера. Урядникъ поліційний, котрій разомъ з Судейкиномъ пріїшовъ бувъ до гладано го дому, збставъ такожъ тажко раненого и вже померъ. Слѣдство за убійцами розпочалося; арештовано доси колька десять осбѣй.

По поводу сего убійства мавъ запланувати въ Петербурзѣ великий переполохъ. Кажуть та кже, що революціонери хотіли убійствомъ Судейкина перешкодити открытию тайного заговору, но се не зовсѣмъ имъ удалося, бо поліція мала переловити дуже важній наперу.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Цитане децентралізації жалізниць) все ще не може дождатися наконечного полагодження и мимо змагань Поляківъ, що уважаютъ позицію рѣшенья єго одною з найважнійшихъ точокъ политичній програми „польського кола“ отриманихъ въ кружкахъ министеріальнихъ много трудинностей. Тафѣ и Піно мають бути вправдѣ застивими, щобъ вволити волю Поляківъ, плянови децентралізації противній однакожъ рѣшучо ми нисгеръ війни. Въ тобі дусь мала такожъ випадки відновлення правительства до депутації польського кола, котрій заявлено, іменемъ цѣлого правительства, що оно есть за децентралізацію. Теперъ ведутся переговоры межи министерствами внутрішніхъ справъ и торговли зъ одноки міністерствомъ війни зъ другої сторони. Для приворичного завѣдування галицькими державними установами министеріальну комісію, котра малаби и по переведенію децентралізації дальще функціонуваги. Мимо сеї устуки въ користь міністра війни, дусь все таки приворичній децентралізації и не хоче пристати на ю зо взглядовъ стратегичніхъ. Польска праца дуже невдоволена зъ комісії министеріальної и підносиеть, що єї существование не ворожить нѣчого доброго для проекту заведення польського языка урядового въ галицькій дирекції жалізниць державнихъ и стоитъ въ суперечності съ принципомъ децентралізації, бо теперъ мають бути аганди львівської дирекції руху жалізниць Альбрехта перенесеній до Вѣднія.

(Про становище Нѣмцівъ въ Австрії) підала недавно „Köln. Ztg.“ — безперечно однъ зъ найважнійшихъ органівъ загравничної праці статю отзначаючуся обективностю суду и розбираючи съ знаньемъ отношеній нашої держави еї внутрішній справи. — „Köln. Ztg.“ крикнує остро поступованье либеральнихъ Нѣмцівъ австрійскихъ и звертається особливо противъ плянови політики абстиненційної. Зтѣлківъ, бѣль которыхъ сподважаються збереженія нѣмецкого елементу, въ Австрії — цише „Köln. Ztg.“ — лишався въ практицѣ лишь політика абстиненції с. с. въиступленіе Нѣмцівъ въ масѣ зъ парламентомъ на дневнімъ порядку. Та політика дуже добре дѣствує, якъ довго она знаходить въ стадії погрозы. Мечь Дамоклівъ сеї рѣзкої грозби висигає безъустанно надъ праицею, повздержує еї бѣль задалеко идучихъ національнихъ вибрівъ и надає незвичайну вагу жаднамъ сполученому лѣвицѣ. Друге питання, чи переведеніе сеї гроуби доведе до цѣлі. Поминаємъ вже тое, чи політику абстиненційну уважають виборці. Пріїмѣмъ, що либеральний Нѣмцівъ звѣдь будуть вибрали послівъ, що поскладали мандати, тогдѣ се въ кружкахъ мѣрдайнихъ безперечно прикро бѣль дотыкало, але на кождый случай нема нѣякої поруки, що правительство покинуло бы тепершній улюблену систему. „Правитися въ дусь нѣмецко-централізичної, зможливою Чехії; ведеся політику помирення, то отмагаються Нѣмцівъ бѣль парламентарної праці“ — такъ сказали бы собѣ правительство и призвати рѣчкою доказаною, що Австрія не дастася управліти парламентарно. Позаякъ однакожъ мусить бути якесь управа, мусить бути оно заступаюча интересы держави, то лишилася лиши абсолютизмъ, наколи бѣль не знайшася нѣякої партії, котрої бѣль досить силы въ політичній змозулі допомогти ідеї державній, щобъ насупротивъ національнихъ змагань добилася до єївъ праці. Зтѣлкъ причинъ не може авторъ статії призвати нѣякої рациї політиції абстиненційной Нѣмцівъ и переходити оттакъ до рѣшеннї питання: якою має бути політика Австрії. Оппозиція насе питаньє приходить авторъ до заключенія, що австрійска ідея держави вимагає въ тобі хвили австро-славянської політики балканської, бо вже географичне положеніе єї приневолює числитися съ историчнімъ подломъ ославянського світу на орієнталіану православну и

вляючи ихъ въ звѣстній байду якъ газду, котрій стрижучи бвцю „удравъ съ вонюно и шкрую“, на що смири бвця заявляє:

„Не мучъ же ми такъ безъ мѣры,
Тому, що-мъ быдлі простѣ!
Якъ не стане на мнѣ шкрубы,
На чоїтъ вонва поросте?“

Отже, що тѣ підѣль пера того самого Данкевича вийшовъ и слѣдуючій дотепній и гладкій стишокъ п. н. „Надгробное слово картѣ“ (т. є, конституції) въ 4 марта“, котрій єсть дуже єдкою сатирою и на саму тую октройовану конституцію, и на піднѣтішу бюрократичну реакцію въ Австрії. Мы признаємо, що въ польській сучасній політ. поезії не стрѣчали доси нѣгде такъ єдкого, а заразомъ такъ тверезого въ тонѣ и поглядахъ въсмѣяння именно тихъ порядківъ, котримъ після польскихъ інсінуацій Русини именно мали прислугуватися.

Надгробное слово картѣ въ 4 марта 1849.

Списалася карта
Четвертого марта
По немало сварокъ —
Людимъ на подарокъ.
Писали ю съ серцемъ,
Посыпали перцемъ,
Звали якою смѣшно,*)
Розѣслили спѣшно.
Читано ю съ крикомъ,
Завязано о лыкомъ,
Тай сирятано въ лядѣ, —
Сказано громадѣ,

*) Въ примѣтцѣ додано „Костуся“, т. є. нѣбъ посована конституція.

Щобъ єї стеречи,

Якъ дорогї речи.

„Бо зъ неї поволи

західну католицьку половину; і се есть именно найважнішою підвоймо австрійської заграничної політики. Мної німецького елементу въ Австро-Славянською політикою належить глядти въ тóмъ, що онъ має бути посередині межи австро-славянською політикою и не зміг постулатомъ береження німецькихъ посбітості. Толькъ тоді, коли знайдеся се посереді становище, будуть могли Німці обнати керму політики и Австро-Славянською може бути на поїздівъ балканськимъ або молотомъ або клепанівомъ. — „Köln. Ztg.“ радить отже австрійськимъ Німцямъ, щоби не прихильність свою до становища Австро-Славянською балканському попрошу вичерпнути зъ своєї программи, „бо лице Австро-Славянською звернулося після правила найменшого опору на всіхъ“. — Німецька интелигенція мусить, по думцѣ „Köln. Ztg.“, вйті въ свое нове супорядене въ послідніхъ десяткахъ літъ положеніе; она стратила отъ часу, якъ Австро-Славянська покинула ролю провідника въ Німеччинѣ и отъ коли Туреччина пострадала давніше свое становище, велику запору для своєї ролі провідництва. Она мусить супротивити новихъ задачъ посвятити цілій свій політичний талантъ, щоби и на поїзнішій могла сновнити велику мисію, которую її потрія придали, масію несения культури на всіхъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Росія. Россійське правителство почало въ послідніхъ часахъ знову пильніше займатися жидівськимъ питаніємъ. Такъ доноситься зъ Києва, що тамошній губернаторъ видає слідчую нову розпорядження та��ою: поселенія жидівъ въ кіевській губернії: 1. Жиди живіні, котрі виступають зъ війска, мусять поселитися въ тихъ місцевостяхъ, въ котрихъ отобрano ихъ до війска. 2. Жидівки, котрі выходять замужъ, мусять тамъ поселитися, где ихъ мужі проживають. 3. Наколи яка жінка вийде замужъ за чоловіка, проживаючого въ другихъ сторонахъ, то она тратить право привласнення до своїхъ сторонахъ. 4. Чоловікъ не має права поселитися въ сторонахъ, где его жена проживає, наколи онъ передъ тимъ проживавъ въ іншій місцевості. Въ Каменці подольському запанувавъ межі жидамъ великий перешолокъ, бо тамошній губернаторъ приказавъ виправодатися всімъ жидамъ, котрі близьше жіють до кордонівъ якъ на 60 верстъ. — Міністерство просвіти предложило на півтора дні правила для народнихъ читальнень по селахъ і городахъ. Устроювані читальні оставляють товариствамъ літературнимъ і поодинокимъ лицямъ підъ надзоромъ директорівъ школъ. Книжки призначенні для читальні мусять бути півтора дні, синодомъ і ученымъ комітетомъ міністерства народної просвіти. — Зарядъ надъ державними добрами на Поділлю і Україні зъ стали получений въ одній бюро. Оно оголосує та сподіється дереву зъ лісівъ скарбовихъ на сей робіт. Селяни, котрі тутъ купують дрова мають гдєяки улекшення вименно таке, що замість, щоби складали кавцію, можуть за нихъ поручати громади. — На внесеніє гр. Ігнатієва має бути въ Одесі заснованою її для спомагання російської торговілі. — На похороні Судейкина убитого недавно російськими революціонерами були міжъ іншими високими достойниками такоже кн. Александръ Ольденбургський і міністеръ внутрішніхъ ділъ съ обома помічниками.

Німеччина. Екзекутивний комітетъ німецькихъ соціалістівъ висловивъ бувь 17 л. грудня зъ Дрездена до Парижа письмо до проживавшихъ тамъ німецькихъ соціалістівъ, въ котрому висказує свое сожаління, що французькі соціалісти не запросили на межинародну раду робітниківъ такоже і німецькі товариства соціалістичні. При конці письма каже комітетъ: Німецькі соціал-демократи ділали завісігди и будуть ділать такъ, якъ имъ приказують основы соціалізму. Наші французькі брати можуть бути переконані, що аїв поліція кн. Бисмарка аїв Фердінанд аїв жадної іншої сили ніжъ на хвильку не отклонята соціалістівъ отъ нихъ обовязку якъ межинародного партії. Письмо се підписане Бебельтомъ, Лібкнектомъ і Фольмаромъ. — Німецькі журнали все що не перестають спорити о розговорі німецького престолонаслідника стіною. Справа здана німецького посла въ Ватикані, Шлезіцера, прислане міністерству ділъ заграничнихъ, доказує що справа церковної політичної не буде зовсімъ предметомъ розговору. „Nat. Ztg.“ одинакоже каже, що справи сеї відповідно не тицьки але одинакоже въ газетѣ була о нїїа безძда. Правителство італіанське розслало обіжникъ, въ котрому пояснює значеніе і ціль подорожі німецького князя; обіжникъ сеї одинакоже признається для італіанської дипломатії для єї власної інформації. — Кн. Бисмаркъ має пріїхати около 15 січня до Берлина,

НОВИНКИ.

Въ вторникъ, дні 20 грудня (1 л. січня 1884), умеръ во Львовѣ

Володиславъ Бачинський,
рыцарь де Котловичъ, крилошанинъ львівської рускої митрополітальної капітули, советникъ і референтъ консисторії і церковного суда въ ділахъ супружескихъ, екзамінаторъ просинодальний і проч.

Смерть того Мужа, котра поспіхувала зовсімъ несподівано, зробила на всіхъ прикре впечатленіе. Покойний посідавъ при своїхъ країнъ свойствахъ загальну симпатію; его передчасна смерть вызвала тому въ щирый жалъ.

Покойний родився въ р. 1833 въ селі Золотникахъ (коло Теребовлі) зъ давною рускої шляхетської родини, котра видала на угорській Русі єпископа і іншихъ достойниківъ. Ученичиши школи гімназіальний въ Тернополі съ успіхомъ отличився, а богословіє во Львовѣ, ставъ онъ зъ разу р. 1856 учителемъ гімназіального въ Тернополі. Въ р. 1859 принявъ священство, а поводівніш незадовго, вступивъ въ службу церкви і обнявъ въ р. 1861 посаду духівника въ Дієнській семінарії. Ту отдававъ наукамъ богословськимъ, а особливо права канонічного, і звернувшись на себе вскорѣ свою здбіністю і широкими відомостями увагу якъ властей духовнихъ такъ і правителства. Въ р. 1863, на візитаніе митрополита Литвиновича взявъ участь въ поїздці до Риму і причинився тамъ многою своїми фаховими відомостями до уложенія конкордії. (Поїздку ту описавъ опосля Покойного въ віденьскому „Вістнику“ підъ псевдонімомъ „Василь Котлович“). Незадовго погомъ, въ р. 1865, та варішивъ преосв. Іосифа Сембраторовича (резидавшому тогда въ Римі) въ подорожі до Константинополя, котра мала на цілі поставленіе болгарського архієпископа і упорядкованье тамошніхъ относінъ; дотичні оповідання его остані церкви въ орієнті були надзвичайно цікавими. Въ 1873 бувъ заіменованій крилошаниномъ львівської капітули і стався єї первостепенною силою. Прикріпивши діль спірініхъ провадивъ съ великою благородзумностю; рішеніе найтіжшихъ справъ приходило ему при єго здбіністю і відомостяхъ съ набільшою легкостю. Отъ р. 1878—82 обнявъ привозіровише управлініє тутешньою семінарією, ввівъ тамъ многі порядки і зискаючи свою виразумільностю для молодіжі надзвичайну у неї симпатію.

Покойний отзначувався рідкими здбіністями, величимъ знаніємъ світа і людей, быстремъ і завбігді веселымъ умомъ, виразумільностю, добротою серця, чеснотою і учнівствомъ. Въ ділахъ народнихъ не займавъ віправдъ виднішого становища, однакоже живо ними интересувався. Будучи въ Відні належавъ до академії товариства „Свѧть“, щоби підносити на чужині духа рускої молодіжі. Въ питанію народній визнававъ рішучу конечну потребу самостійного розвою малоруської народності.

На поїзді церковні діла відбувалися при широкихъ знакомствахъ въ вищихъ кругахъ много для свого обряду; досить згадати про легатъ бл. п. Созанського въ сумі 10.000 зр. на будову церкви въ Грабовці (коло Тернополі), котрій его візвишили завдичи належать. Зъ переконанію бувъ католикомъ, звѣстнімъ широко зъ того взгляду; памітно єсть єго проповідь надъ могилою бл. п. єпископа Куземського (въ р. 1879), въ котрій трагічнимъ словами оплакувавъ послідного уніатського єпископа Холму. Зъ другої сторони однакоже виступавъ отверто противъ надзвичайної католицизму до цілей політичнихъ польськихъ, бувъ противникомъ інтригъ, заведенихъ у нації послідніми роками черезъ Єзуїтівъ і Змартвихвастанцівъ, не годивъ съ виїшнімъ порядкомъ речей, і уважавъ се для справи католицької церкви згубнимъ.

Покойний вже більше роківъ западавъ на здоровлю, послідній разъ передъ двома неділями, однакоже нікто не надіявся, щобъ онъ такоже скоро і сумно скончилось. Въ понеділокъ наступило спаралізованье легкихъ, а въ середу въ 3½ годинъ зъ полуоднія не стало его въ житті въ 50 році життя, а въ 24 р. свяченства. Похоронъ отбувався нині. — Вічна Покойному пам'ять!

Товариство „Рускихъ дамъ“ устроює артистичний вечірекъ дні 10 (22) січня 1884. Вечірекъ розпочне представленіємъ театральнимъ, а потімъ послідне забава съ танцями. Чистий дохідъ призначений въ хосені товариства, а взігладно убогихъ рускихъ ученици. Зваживши хорошу і благородну ціль вечерка і знаючи вже зъ досвіду, якъ весело, поважно і любо спливали вечірки передівіточні, устроювані товариствомъ „Рускихъ дамъ“, можна въ повній надії, що вечерокъ дні 10 (22) січня випаде дуже світло якъ що до веселості въ забавѣ такъ і що до доходу на благородній цілі товариства.

„Зоря“, одинакоже у насъ письмо літературно-політичне для рускихъ родинъ, почне вже пятій роць своєї служби народної підъ редакцію нашого трудолюбивого проф. Партицкого. Съ новимъ рокомъ по-при „Зорі“, 2 рази въ місяць, виходить буде безплатний додатокъ і. з. „Бібліотека Зорі“; до кожого числа „Зорі“ буде що найменше аркушъ „Бібліотеки“. Предплата на „Зорі“ съ „Бібліотекою“ поставлена низше якъ минувшого року, бо лише 4 зр. на роць, 2 зр. на піврікъ а 1 зр. на четверть року. Крімъ того цільовий додатокъ премію книжкамъ на 2 зр., а піврікъ на 1 зр. Въ виду такихъ умовъ зможе вже і найбільшій Русинъ предплатити „Зорі“ для забави и для науки.

Розділь референтовъ межі П. Т. референтовъ львівської митрополії консисторії есть тепер такі: 1) Кріль дръ Пелешъ має референт ординаріатській, якъ іменовані, благословлені, регуляції, предсідательство супруж. суду, пресвітерії і пр.; 2) кр. Петрушевичъ львівські; 3) п. кр. Сінгалевичъ маєкту митрополії і праходовѣ; 4) кр. Готеровскій миссія; 5) кр. Володиславъ, Бачинський спіріній діль; 6) кр. Величко Фундациї; 7) кр. Білецькій львівській; 8) кр. Фаїєвичъ дописиціе або уменшенні конгруї, укладанье шематизму, запо-

моги і пр.; 9) кр. Павликівъ вдовиче; 10) дръ Іос. Левицькій будови церквей і пр.; 11) дръ Крижановській грошеве; 12) о. Ал. Бачинський семінаріар; 13) о. Денкії ремунації і пр.; 14) дръ Іос. Комарницькій обрядове; 15) дръ Бартошевській копія метрикъ; 16) о. Караваєвскій капіцярію і пр.; 17) о. Торонський копія метрикъ для будучої стансіаловської єпархії.

— Впр. о. І. Заячківський зъ Лопинії, Несторъ міжъ нашими натрітами, приєланъ на руки редакції „Дѣла“ 32 зр. на три удьї „Народного Торговлї“, а именно два отъ братства церковного въ Лопинії (вразъ съ 1 зр. вписового) і одинъ отъ братства въ Грабовій повіті долинського. Приєль тихъ братств церковнихъ і нашого станицького і певногомого патріота і народолюбца повиненъ бы захотити і другихъ нашихъ патріотів до ініціативи въ тóмъ напрямленіе, въ якому показавъ єї о. Заячківський.

— Вл. дрови Вол. Лучаковскому, адвокатові краєвозу въ Тернополі, складає відъ „Кружка Правниківъ“ щиру подяку за ласкавий даръ въ квоті 5 зр. а. в. на цілі товариства.

— Зъорганизовану банду фальшивниківъ банкнотъ викрито въ Галичинѣ. Въ Бібрці, уязнено двохъ жидівъ, що отъ довоенного часу фальшиві банкноти рублеві пускали въ курс і въ інтересахъ банди ажъ до Лондона отбували подорожні. Два львівські спільноти, до котрихъ въ послідній хвилині надбійшовъ великий пакунокъ съ фальшовими рублями, такоже вже находитя въ вязниці.

— Зъ Решова доноситься до „Kurj. Lwowsko go“, що въ тóмъ містѣ ходить поголоска о якобії де-Франдациї — імовірно на 9000 зр. Слідство ведеть въ великої тайї. На директора той каси щадичної выбраній сими днями кореспондентъ „Neue fr. Presse“. Сей фактъ характеристичний зъ того взгляду, що показує, якъ безсильно показується польська агітація противъ того централістичного органу. Супротивъ жидівъ всемогучихъ по нашихъ містахъ вояж польська патріотична агітація, при котрій не платять, есть безсильно.

— Іменовані урядниківъ. Аксесуалтантівъ іменовані практиканти судові: Ів. Туркевичъ, Леонъ Лущецький, Модестъ Каракіцький, Володимиръ Лукавецький, Іосифъ Билинський і Іосифъ Караванъ. — Офіціалами рахунковими іменовані асистенти рахункові: Теофіль Топольницький і Лонгинъ Церкевичъ; а асистентомъ рахунковимъ іменованій практиканти рах. Теофіль Несторовичъ. — Гр. Аген. Голуховський іменованій со-вітникомъ легаційнимъ першою категорією въ амбасадѣ австрійської въ Парижі, гр. Іос. Водзинський титуларнимъ со-вітникомъ легаційнимъ.

— Церковь св. Іоана на вѣденському передмісті Фарорітенъ була въ неділю 30 л. грудня місце зінспекції. Въ церкві сего днія вечеромъ межі 7 і 8 годиною мавъ місце зуїтъ Гамерльє проповідь, на котру зібралися було більше 3000 людей, по найбільшій часті — якъ то въ Відні була — жінки і діти. Недалеко отъ місця проповіді сидівъ нарохъ церкви о. Фірштъ. Проповідникъ говоривъ вже може повідомити о „чесні працї“, коли наразъ почувся голосний свистъ въ церкві і роздалися голоси: „Прочь съ нимъ! — Не потреба памъ Єзуїтівъ!“ Крикъ і свистъ не устали і підносилися чимъ разъ сильніше, найбільше жъ таки коло самого проповідника. Люди, що не могли сего крику поняті, страшно поперекалися; всі побрвались зъ місця, а многі почали зъ церкви утікати і стали тиснутися до дверей. Самъ проповідникъ зблідъ і стіна і остався на місці думаючи, що демонстрація прихіднієї насторожила бути на всіхъ представленихъ, на що іхъ навіть, коли бъ хотіли, не змогли заслухати кожного разу бути съ родиною, і не стати, — то прець стрічали мы отъ часу до часу по одній відмінній личності рускої інтелігенції на представленихъ і то по більшій часті съ родинами, рівножъ і священиками місцевихъ, хотіть єї зінспекції бути на всіхъ представленихъ, на що одного дійсно дійші часті въ Золочеві

ся штука зробила на зрителяхъ, причинилая и старания гра нашихъ акторовъ, якъ пп. Попелеву, Танькову, Биберовичу, Стефуракову, Грыневецкого и Оноповича, котрій съ повиннъмъ задорговленіемъ зъ своихъ роль вывязалися. Не менше подобалася маленька оперетка такъ вельми для руско-народного театру заслуженного писателя и композитора Данила Млаки "Яношъ Иштенгази" въ пп. Попелева и Грыневецкія за свою хорошу гру були надгородженіи гучными оплесками. Про штуки у насть выводженіи а теперь повтореніи перепускаю тутъ загадувати, бо добре остава все добрымъ.

Не столько вдоволеніе принесло представление оперетки "Пентелей Трубка", котра грѣшила неправдоподобіємъ цѣломъ засновы и лишь гарна музика вынадгороджує слухателя и зрителя за дѣлане розчарованье. Ще болѣше не подобалася переведена комедія "Выгравт терно" а що вже "Тройка гольтайска" ся чародѣйна мелодрама не годится зовсѣмъ для рускої сцены. Опера "Олеся" въ многихъ мѣсцахъ разить при падковостею а для того вмѣсто глубшого впечатлія, выкликае розчарованье; потребуя про се для свого поводженія на руской сценѣ основного передѣланія. Пѣдносию се въ доброму намѣрѣ и надѣя, що вноважаній авторъ не щадивши столько працѣ и труду до еи уложенія и на дальше ихъ не откажется, а поддававши свой твѣрь подъ критичну оцѣнку людей фаховыхъ, пойде за вѣхъ указами и тымъ вельми заслужится для нашої сцены. Се только сказано про саму словесну сто рону оперы, музичну стойностъ не беремоа тутъ оцѣнити, хочъ и намъ здаются удачными короткіи уваги п. Вахнянина. И въ сїй штуцѣ держалися акторы добре, лишь у п. Каринського мы замѣчили непорадобѣсть при перемѣнахъ ситуаций, ходъ при найсильнѣйшихъ выбукахъ чувства, такъ що кромѣ гарного голосу выдаває намъ якимъ деревянимъ, що особливо при гарной и зовсѣмъ природнѣй грѣ п. Попелеву аже надто отбивало. *Paulatim summa petuntur* — а и п. Каринський при основнѣй працѣ зможе выробигса, и маючи такъ гарный голосъ зможе съ часомъ статися симпатичною личностию нашей сцены, бо вже въ оперетцѣ "Яношъ Иштенгази" бѣ о многомъ лучше держався. Въ "Шельменку" особливо вызначившися п. Стефуракъ, и смѣло можемъ ролю Шельменка назвати его ролю пописовою. П-нъ Демковичъ желаемо бѣльшої виравности въ рукахъ, а п-нъ Луцкій менше цѣкавого погляду на партеръ, бо черезъ то перепускає увагу на розвиваючуюся акцію. Въ недѣлю 23 л. грудня предоставлено "Назаря Стодолю" Т. Шевченка, а такъ гра акторовъ, особливо пп. Биберовичъ, Грыневецкого и Стефуракову, якъ и отспѣванье хоромъ "Завѣщенія Т. Шевченка" впомнѣ задоволили всѣхъ присутствихъ.

Изъ сего лишь коротенького очерку спознаваютъ ВП. Родимецъ, що розвой руско-народного театру ступає значно напередъ, що управа его бѣдана въ совѣтѣ и дѣлѣ руки, и радѣмо зъ вчитаніемъ въ "Дѣлѣ" вѣсти, що зарядъ руско-народного театру и на дальше тымъ самимъ рукамъ повѣреній. Лише що оди просьбу маємо до Дирекції: нехай бы членовъ своеї трупи звали словомъ чести, щоби якъ на сценѣ такъ и всюди уживали лишь рускої мовы, — (чого до теперъ о всѣхъ членахъ руско-народной трупи оказати не можемо), — щоби не упали зъ иде-

альної висоты рускихъ драматичныхъ артистовъ на доуть низькій степень оплачуванихъ за руске слово драматичныхъ акторовъ. На теперъ поимаємо поименно пѣднести сихъ пановъ и паны, бо сподѣемся, що бачна впрочемъ на все и зъ своихъ патріотичныхъ чувствъ звѣстна Дирекція и сю разчу аномалію зъ свого круга усторонить. — Золочевскій Русинъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вс. I. В. въ Лук-ици. "Библіотеки Оникшевиця" III-тій томъ печатається; она не розсылается аркушами, але томами. III-тій томъ выйдет въ р. 1884 — Вп. Н. Г. въ Тейсаровъ. Статуты поданій до ц. к. замѣтництва дnia 11 л. грудня 1883. Найбѣтовѣнѣйше, здається намъ, було бъ открыти читальню на Богоявленіе.

О Т О З В Ы.

I.

Вже ѡтъ четырехъ лѣтъ трудивося около отворенія Рускої Бурсы въ Бережанахъ. Труды наши, дякувати жертвовлю нашихъ Родимцевъ увѣличалися доси якимъ-такимъ усіхъ; въ кнїзѣ би касовѣй нашего товариства знаходиться записанихъ близько 1900 ар. Но если институтія має устоятися, починка очи становутся на сильныхъ основахъ, и зъ того власне взгляду мы ще на столько не сильнѣ, щоби могли пращущати до отворенія Бурсы. Щоби про те повзяту мысль якъ найскорше всплотити, мы хватаемо всяку случаю — і зближаючіяся коляды опонукують насъ ѿзовити въ день той торжественный до всякого и пригадати, що цѣлою и задачею нашего товариства есть — убогимъ молодцямъ, котримъ не стає средствъ матеріальнихъ до науки, подати помочну руку. А чимъ обыльїша буде помочь Родимцевъ, тымъ скорше осуществится наше замѣреніе. Зобраніи датки просимо пересылати на руки касієра товариства п. Ю. М. Насальского, професора гімназіального въ Бережанахъ. — Отъ Выдѣлу Рускої Бурсы въ Бережанахъ.

II.

При торжествѣ Свята Рождества Христового пригадуємо въ имени бѣдної учащоїся молодїжи рускої гімназії Всечестинъ Добродѣмъ, котрій до теперъ поддержували наша фондъ запомоги. Надходить коляди наша народна, — а чайже зъ неї и для бѣдныхъ ученикѣвъ що щорідне въ хосені. А при той способності прійметъ ВПочтений Добродѣмъ щирѣ желанія веселыхъ Свята и часливого Нового Року!

Отъ дирекціи рускої гімназії во Львовѣ. — В. И.

(Надіслане.)

Страти часу и грошей.

Каждый тратитъ нынѣ часу и грошей, кто запедувавши жулукомъ або утробою уживавъ лікъ якъ звѣстныхъ и славныхъ швайцарскихъ пигулюкъ антикаря Р. Бранда. Лиши они помагають скоро и певно и безъ болю а щоденій выдатокъ на нихъ виносить лишь 2 кр. Можна дѣстати въ коробкахъ по 70 кр. въ антикахъ.

Іївець церковный

здобный въ церковномъ сїївѣ пошукує отпобѣдного мѣсца. Може вести такожь писарку громадску.

Близша вѣдомѣсть у п. К. пївца церковного въ Любачевѣ

Переводы и наслѣдованія

Осипа Шухевича

зъ портретомъ и біографією автора.

(Посмертне виданье.)

Львовъ, 1883.

Можна набути у накладника, проф. Володимира Шухевича (ул. Куркова, ч. 26) або замовити чрезъ редакцію рускихъ часописей. Цѣна примѣрника 80 кр. съ пересылкою 85 кр.

ПОХОДЪ СОБЕСКОГО

подъ Вѣдень р. 1683.

Написавъ Степанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Дѣстати можна въ администрації Дѣла.

"СВЯТЫЙ ВѢЧЕРЪ",
повѣсть знаменитого англійскаго писателя К. Дикенса.
Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

Дѣстати можна въ администрації "Дѣла" або въ книгарніи Староплингійской.

БОЧОВКИ ВИНА
поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯСКО-ТОКАЙСКІХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА
ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочовка Гегелійского столового . 2 зр. 10 кр.
1 " Гегелійского столового луцьшої якості 2 зр. 30 кр. и 2 " 50 "
1 " Гелез стол. ароматичного 3 " — "
1 " Самородного виштранного . 4 " 30 "
1 " Ермелеки-Бакатор стол. 2 " — "

Позвыше наведеній цѣнъ розумуются вразъ съ бочовкою окованою желѣзными обручами и оплачену портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный отбиратель бѣльшої коштovъ не поносить. Купуючи вина особного только у продуcentовъ ручать за здоровій добрій, натуральний и лучший винъ якъ зъ Верещь, и просить о лакаві замовленія. (9-?)

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.
Brockhaus' Conversations-Lexikon.
Mit Abbildungen und Karten.
Preis a Heft 30 kr.
JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBERFLANZ FL. 5.70. O.W.

Выдавець и редакторъ: Антонъ Горбачевский.

Прощанье и порученіе.

Перенесячися до Вѣдня на посторонну посаду, не маю я на столько часу, щоби кождому зъ моихъ знакомыхъ и пріятелівъ вложити лично мое поважанье, — поспѣшаю про тое въ дорозѣ письменной переслати въ своїмъ, женѣ и родинѣ имени сердечне поздорованье.

Пересылаючи висказы позвій высокого поважання, пишуся съ завѣреньемъ милыхъ и вдячныхъ споминокъ

I. Вихера.

П. Т.

Нынѣшнимъ маю честь завѣдомити моихъ П. Т. купуючихъ, що я переселился до Вѣдня и тамъ заложивъ

ФАБРИКУ

МАШИНЪ И ЗНАРЯДОВЪ РОЛЬНИЧИХЪ

на велику скалу підъ мою личною управою, во Львовѣ же буду держувати Складъ Філіальний моихъ виробівъ, повѣривши засступство панамъ

Павлови и Леопольдови Кравсъ,

котрій и на дальше будуть вести варстать репараційный, заохотреній, якъ доси, поступовими машинами помоччными и силою пары. Упрашаю замѣтъ усердно о ласканій взгляды и о повне довѣрїе и на дальше для моихъ загально звѣстныхъ виробівъ а тымъ самимъ и для моего нового предпріємства

Опираючися на основнїй фаховости въ оббрандмъ заводѣ, посвѣдченой такожъ колькомъ патентами на практичнїй винаходки, а такожъ на знаменитихъ робучихъ силахъ, поступовихъ помоччныхъ машинахъ и достаточнїхъ фондахъ, семи въ станѣ вдоволити всякий вимагана. Поручаючися и на дальше, упрашаю усердно о занотуваннѣ м-ми теперѣшнїй адреси, підписую

Съ високимъ поважаньемъ

I. Вихера

privil. Landwirtschafts-Maschinen-Fabrik

In Wien, II Bezirk, Wintergasse 18.

Comptoir und Niederlage

Wien, II Bezirk, Franzensbrückengasse 13.

Складъ Філіаль. во Львовѣ, при ул. Городецкїй, ч. 47.

Складъ гербати и руму бремскаго

НА СВЯТА РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО

припоручає

по цѣнахъ найдешевшихъ

торговля товаровъ корѣнійхъ и винтуаловъ

ТАДЕЯ ШАВИНЬСКОГО

ВЪ СТАНІСЛАВОВЪ

въ Базарі мѣскомъ коло рускої церкви.

Мигдалы, родзинки, фиги, дактель, цинати, орѣхи волоскій и турецкій, мѣдъ патону, повила угорскій, (3-?) сливки турецкій, и т. д. и т. д.

Ласкаво замовленій товары висылає якъ найскорше.

Складъ винъ, розолисовъ и ликеровъ

! НА СВЯТА !

поручає свої богато и въ доборій товары заошмотреній

СКЛАДЪ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ во Львовѣ

(ул. Орменська ч. 2.)

Розинковъ, мигдаловъ, дактельвъ, фигъ и всяко корѣнія свѣжі транспорти въ самихъ лучшихъ выбраній сортахъ.

Меду, повиль, орѣховъ волоскій и турецкій бѣльшій запасы.

Сѣчокъ столовыхъ и церковныхъ, якъ и свѣчочки на лялінку вибіръ значный.

Вина угорскій рѣжону цѣни, почавши ѡтъ 40 кр. за бутылку до 2 зр.

Кромѣ сего держуємо на складѣ чай, каву, кофу, румы, араки, розолиси, и прочи въ складѣ корѣнійногъ входячій артикулы, а такожъ папери, чорнила, оловцѣ и всяки приборы до писаннї.

При томъ помѣщений такожъ ѡтдѣль съ настѣньемъ.

Звертаємо увагу на посылки б-килевї почтовї, котрій такъ дешево стоять, що оплатити и въ найдалішій сторонахъ добрий товаръ записувати.

Всякі замовленія виконуються безприволочно и съвѣтно.

Кто бы мавъ на продажъ добре искій, просимо, нехай пришеle пробки и подастъ цѣну. Купуємо такожъ масло и прочи продукти нашої господарки и нашого